

Preek over Hand.7:56 gehouden op 8 april 2018 (1e zondag na Pasen)

(lezingen: Mk. 14:55-64 en Hand.6:8-15, 7:55-60)

Gemeente van Christus,

1. Vorige week hebben we met zijn allen weer uitgebreid het Paasfeest gevierd. Het is een van de hoogtepunten in het leven van de kerk en de christenen. Maar nu we een week verder zijn, ben ik benieuwd wat dat gedaan heeft. Verandert Pasen iets in ons leven? **(dia 1)** Is er een Paaseffect?

Wel, als je als mens van deze tijd iets wil weten, wat doe je dan? Dan zet je je computer aan en dan ga je googlen. Dus ik tik in: "Paaseffect", en was heel nieuwsgierig wat er tevoorschijn zou komen. Dat was opmerkelijk. Er kwamen vooral berichten over wat Pasen deed met de omzet van de winkels, en ik begreep dat in de eierhandel de laatste jaren het Paaseffect verdwenen is. En toen ik wat verder scrolde, kwamen er ook nog wat recepten tevoorschijn, waarmee je de etenstafel een feestelijk Paaseffect kon geven. Geld en eten - daar ging het over. Zou dat typerend zijn voor onze tijd?

Want ik was op zoek naar heel iets anders. Ik was op zoek naar iets geestelijks, naar een effect op het leven of het denken of het voelen van de mensen. Vreemd genoeg kon ik dat bij Google niet vinden. Het was misschien ook wel een beetje dom: als dominee moet je niet googlen, maar de Bijbel lezen. En dat heb ik dan ook maar gedaan.

Want kun je in de Bijbel iets vinden over een Paaseffect? En dan sla ik de eerste weken na de opstanding van Jezus uit het graf maar over, want die tijd had iets heel speciaals. Het was de tijd, dat Jezus af en toe in levenden lijve verscheen. En dat heeft een heleboel gedaan. Het heeft van bange leerlingen moedige apostelen gemaakt. Maar waar ik vooral benieuwd naar was, dat was de tijd daarna. Want dat lijkt meer op wat wij beleven. Hoe ging Pasen toen verder? Waren het alleen preken van de apostelen? Of gebeurde er ook nog wat meer?

En toen stuitte ik op drie bijzondere verhalen, drie Paaservaringen. Over een daarvan heb ik vorige week zondagmiddag gepreekt: hoe Jezus verscheen aan Johannes, die verbannen was naar het eiland Patmos, een gebeurtenis die heel veel deed, die Pasen in Johannes legde. Vanmorgen wil ik het over een andere gebeurtenis hebben: de verschijning van de opgestane Heer aan Stefanus.

2. Laat ik hem kort voorstellen. Stefanus woonde in Jeruzalem, en hoorde bij de Griekstaligen. Dat betekent dat hij een Jood was, die elders was opgegroeid. Daar had je in Jeruzalem een hele groep van, met eigen synagogen. Want regelmatig kwamen Joden uit andere landen in het oude moederland wonen, dichtbij de tempel. En die emigranten bleven elkaar opzoeken, net zoals emigranten dat in onze tijd ook doen.

Maar onder die emigranten waren er verschillende mensen tot het geloof in Jezus gekomen, zo ook Stefanus. Hij was zelfs een van de leiders van de Griekstalige christenen. En u kunt zich voorstellen dat dat spanning gaf **(dia 2)**. Het christelijk geloof was omstreden. De apostelen hadden al wat problemen gekend met de Joodse Raad. En ook in de Griekstalige synagogen was er veel tegenstand. Want in Jeruzalem waren wel wat heilige huisjes, en het allerheiligste huis, dat was de tempel. Kritiek op de tempel, dat was uit den boze. En kritiek op de Joodse manier van leven, die kon men niet accepteren.

Het is wonderlijk, gemeente, dat dat in onze tijd weer zo is. Ook in onze tijd is het christelijk geloof omstreden geworden. O, er zijn er nog genoeg die zichzelf een christen noemen, en de afgelopen dagen hebben we met heel wat mensen Pasen gevierd. Maar er zijn er ook - en die groep groeit - die er weinig van weten en weinig van moeten hebben. Ze hebben hun nieuwe heilige huisjes - via Google kun je ze wel vinden: hun omzet, alles draait om de economie. Of hun genot - hun lekkere eten, hun uitstapjes, daar moet je niet aankomen. En

vooral: hun persoonlijke vrijheid. Een geloof, dat geboden kent, dat beperkingen oplegt, daar houden ze niet van.

En ze vertellen soms allerlei spookverhalen over de kerk (**dia 3**), alsof daar helemaal niets mag, alsof dominees en ouderlingen mensen onder druk zetten, en vooral vertellen ze graag over schijnheilige dingen in het leven van geestelijken en zogeheten christenen. Dat was in de tijd van Stefanus niet anders. Er werden praatjes verspreid. Fake-nieuws, zouden we vandaag zeggen. Die christenen, die lasteren God! Die christenen, die willen van Mozes af! Die christenen, die zijn op de tempel tegen. En dat terwijl de eerste gelovigen er nog gewoon heen gingen!

Ja, er was sprake van stemmingmakerij (**dia 4**). De tegenstanders van Stefanus, ze beperkten zich niet tot open debatten. Ze zaaiden onrust onder het volk. Ze probeerden de leiders van Jeruzalem te beïnvloeden - die waren op zich ook al bezorgd, maar ze hadden zich nog wat ingehouden. Er groeide een sfeer van vijandschap. Iets waar we in onze tijd soms ook iets van beginnen te merken. Er zijn groepen, die eropuit zijn om de christelijke invloed in ons land terug te dringen. Organisaties mogen wel christelijk zijn, als je er maar niets van merkt. Anders stopt de subsidie - er zijn verschillende clubs, die daar al last van beginnen te krijgen.

3. Wel, in die sfeer horen we van de Paaservaring van Stefanus. De situatie radicaliseerde. Stefanus werd opgepakt. Stefanus moest verschijnen voor de Joodse Raad, vol tegenstanders, en de stemmingmakerij heeft zijn werk gedaan. Hij moet zich verantwoorden, en hij doet dat met verve, hij neemt geen blad voor de mond.

Maar terwijl de woede toeneemt, gebeurt er iets. (**dia 5**) Stefanus ziet iets! Hij krijgt iets te zien van de opgestane Heer! Stel u de situatie goed voor. Je staat alleen, en tegenover je staan mensen met groot gezag. Bekende schriftgeleerden. Leiders van de stad, en van het hele Jodendom. Juristen zitten ertussen, mensen uit de hoogste priesterlijke kringen. En hun blikken beloven weinig goeds, en hun tanden knarsen tegen je. Daar sta je. Ik zou gespannen om me heen kijken. Ik zou geloof ik kijken waar de dichtstbijzijnde uitgang is.

Maar Stefanus, "vervuld van de Heilige Geest sloeg hij zijn blik op naar de hemel". Hij kijkt omhoog. Het is als een gebed. Hij zoekt steun bij God. Het is de Heilige Geest die het hem ingeeft. En dat is ook belangrijk voor ons, gemeente. Op bezorgde momenten, als je denkt: dit gaat niet goed, dit komt niet goed - kijk omhoog! Word niet de gevangene van de omstandigheden en de zorgen, maar richt je op God. Hoop op Hem, die alle macht heeft!

Ik weet niet of u dan zoiets te zien krijgt als Stefanus, want dat was heel bijzonder. Maar dat omhoogkijken, dat is een Paaseffect. Daarin komt tot uiting, dat wij iets verwachten mogen, omdat we een levende Heer hebben.

En dat zag Stefanus! (**dia 6**) Hij zag de luister, de heerlijkheid van God. Hij zag de glans van een andere wereld. De hemel ging open, en hij zag tot op God, de Schepper, de Machtige, vol glorie in een stralend licht. Rondom hem: dreigende blikken en gebaren, mensen vol donkere gedachten. Maar boven hem: de eeuwige wereld van het licht.

En in dat licht, daar zag hij Jezus! Hij zag de opgestane Heer! (**dia 7**) Hij zag Hem staan aan de rechterhand van God! En daar zit iets bijzonders in, gemeente. Want dat Jezus aan de rechterhand van God is, dat horen we in de Bijbel wel vaker. Maar dan staat er altijd, dat Hij daar zit! En dat zitten, dat is een teken van zijn verhevenheid, van zijn heersen in volle vrede, van zijn wachten tot alle vijanden verslagen zijn. Maar Stefanus ziet dat Hij staat. Dat is een tekenende houding. Hij is opgestaan van zijn troon. Hij reageert op wat er op aarde gebeurt! En wat je er verder ook in lezen wil - ik zal u niet lastigvallen met wat uitleggers daar allemaal bij hebben bedacht - Stefanus krijgt te zien, dat de Heer die leeft, voor hem in beweging komt. Het is alsof Hij laat zien: Mij is gegeven alle macht! Hij staat! Laat de Joodse Raad razen, laat het volk zich tegen je keren - Ik ben ver boven hen verheven. En Ik sta naast je, wat ze ook bedenken.

En gemeente, dat is precies wat Pasen ons ook wil geven. Jezus, onze Heer, heeft de dood overwonnen. Zijn macht is groter dan alles wat ons kan bedreigen. Stefanus mag het zien, wij mogen het horen. We horen het ieder jaar weer. Maar wat is het effect?

4. Kijk naar Stefanus. Wat hij ziet, maakt hem tot een 'martus' (**dia 8**). En gebruik nu even het Griekse woord, want daar hoort u een Nederlands woord is, dat ervan is afgeleid: het woord martelaar. En dat zit er ook in, maar het betekent ook gewoon: 'getuige'. Stefanus wordt onder de woedende ogen van zijn vijanden een getuige van Jezus, want hij kan niet stilhouden wat hij ziet.

Het is heel wonderlijk, als je het verhaal erbij leest dat Stefanus net gehouden heeft. Ik zal eerlijk zijn: eigenlijk vind ik dat helemaal niet zo'n goede preek. Het is niet meer dan het verhaal van Israël, en het enige waardoor ze zo boos werden, was de kritiek die erin doorklonk. Maar dat was niets anders dan je ook in de profeten wel kon lezen: jullie als volk van God hebben er niets van gemaakt. Denk daarom niet te hoog over die tempel van jullie.

Maar nu verkondigt hij Jezus! Ik zie de Mensenzoon staan aan de rechterhand van God! Hij ziet de levende Heer bij God, en hij kan het niet verzwijgen, en anders zei zijn blik het wel. Hier staat een mens, geraakt door Pasen. Het straalt van zijn gezicht.

En zo wordt hij ook een martelaar. Maar zelfs daarin spreekt hij van de levende Heer. Want wat doet wat hij heeft gezien verder met hem? (**dia 9**) Het laat hem zijn leven leggen in de handen van Jezus. Hij bidt: Heer Jezus, ontvang mijn geest! Dat moet in de oren van zijn vijanden hebben geklonken als een Godslastering. Want dat kon je wel aan God vragen, maar kon je dat ook vragen aan Jezus? Aan de Man, die in Jeruzalem had rondgelopen - de meesten herinnerden zich dat nog wel, de man die op Golgotha gekruisigd was?

Ja, gemeente, dat is ook een Paaseffect. Wij mogen ons overgeven aan Jezus. Aan Hem, die voor onze zonden stierf - en we hebben zonden. Aan Hem, die onze zwakheden kent, en die zijn er in ons leven. Aan Hem, die ons heeft laten zien, met daden, hoe groot Gods liefde is, en wat hebben wij die nodig! Jezus staat sinds Pasen naast God. In de open hemel ziet Stefanus de Verlosser staan. En Hij en God zijn Eén!

Dat is een bron van vertrouwen, gemeente, in leven en in sterven. En zo zien we bij Stefanus nog een derde Paaseffect: (**dia 10**) hij sterft als Jezus. Want er is een wonderlijke gelijkenis tussen hem en zijn Heer. Die was er al in zijn proces: dat leek als twee druppels water op wat Jezus had ondervonden: valse getuigen, het verwijt van kritiek op de tempel, van Godslastering, en de woede, de haat. Maar Stefanus heeft Jezus gezien, en nu sterft hij zoals Hij. Met een gebed om vergeving op de lippen: Heer, vergeef hun - zo bidt hij voor zijn vijanden, zoals Jezus. En in overgave: Heer, ontvang mijn geest - zoals Jezus bad, met een luide kreet. Stefanus neemt zijn kruis op zich, en volgt Jezus. Want hij heeft gezien: Hij brengt mij door de dood heen naar het leven, naar de heerlijkheid.

5. Vorige week vierden wij Pasen. We hoorden en zongen over de Overwinnaar van de dood, over onze Heer, die alle macht heeft. En wat is nu bij ons het Paaseffect? Laten ook wij trouwe getuigen zijn, ook al zijn er om ons heen mensen die niet geloven. Laten ook wij ons leven toevertrouwen aan Jezus. Laten ook wij in het spoor van Jezus gaan, bedenken bij al wat we doen: hoe deed Hij het? En als het moet, laten we ook niet bang zijn voor het kruis. Dat laatste, misschien lacht het u niet toe. Als ik denk aan vervolgte christenen, dan huiver ik ook weleens. Maar wat er ook komt - we hebben Pasen gevierd, en Stefanus heeft het zelfs gezien: we hebben een levende Heer, zelfs in de hemel bij ons betrokken. Gemeente, dan moet je toch moed vatten. Wat ooit komt in ons leven - de Heer weet het. En de Heilige Geest wil ons helpen. En Jezus staat op in de hemel. Laat dat werken in uw leven. Neem dat mee van Pasen. Want dat maakt ons één met Hem. En dat is het ultieme Paaseffect.

Amen.